

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 19. veljače 2019.
(OR. en)

6573/1/19
REV 1

AG 6
INST 45
PE 49
DATAPROTECT 54
JAI 154
CYBER 48
FREMP 25
RELEX 147
JAIEX 17
HYBRID 5
CULT 31
EDUC 73

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Delegacije

Predmet: Zaključci Vijeća i država članica o osiguravanju slobodnih i poštenih europskih izbora
– ishod postupka

Za delegacije se u prilogu nalazi završna verzija navedenih zaključaka kako ih je usvojilo Vijeće 19. veljače 2019.

Zaključci Vijeća i država članica o osiguravanju slobodnih i poštenih europskih izbora

VIJEĆE I DRŽAVE ČLANICE, U OKVIRU SVOJIH NADLEŽNOSTI¹,

I. Unija vrijednosti: zaštita naših demokracija u digitalnom dobu

1. NAGLAŠAVAJUĆI da se Unija temelji na vrijednostima poštovanja demokracije, vladavine prava i temeljnih prava. U Ugovorima je istaknuta središnja uloga koju građani imaju u europskoj demokraciji. Europski građani izravno su zastupljeni na razini EU-a, a u Europski parlament biraju se slobodnim i tajnim glasanjem.
2. PODSJEĆAJUĆI na to da je važno povećati te još više unaprijediti sudjelovanje građana u demokratskom životu EU-a, kako je navedeno u Zaključcima Vijeća o Izvješću o građanstvu EU-a za 2017.²
3. NAGLAŠAVAJUĆI da su slobodni, pouzdani i pluralistički mediji temelj učinkovite i zdrave demokracije. Isto tako, otvoren, siguran i dostupan internet te internetske platforme mogu olakšati participativnu, transparentnu i učinkovitu demokraciju.
4. NAGLAŠAVAJUĆI da prijetnje našim izbornim procesima dolaze u različitim oblicima, uključujući hibridne prijetnje i kiberprijetnje te dezinformiranje. Stoga su za suzbijanje takvih antagonističkih i subverzivnih prijetnji potrebni holistički, sveobuhvatni pristup i odlučno djelovanje.
5. NAGLAŠAVAJUĆI potrebu za dosljednim pristupom kibersigurnosti na nacionalnoj razini, razini EU-a i globalnoj razini³ te potrebu za povećanjem otpornosti izbornih procesa u EU-u i spremnosti sudionika u demokratskim raspravama da se odupru kiberprijetnjama, imajući pritom na umu da su organizacija i pravni okvir nacionalnih izbora u isključivoj nadležnosti država članica te da u pogledu izbora za Europski parlament, u skladu s člankom 8. Izbornog akta⁴, podložno odredbama ovog Akta izborni postupak u svakoj državi članici uređen je njezinim nacionalnim odredbama.

---

¹ uzimajući posebno u obzir načela iz članka 3. stavka 6. te članaka 4. i 5. UEU-a.

² Vijeće ih je usvojilo na 3533. sastanku održanom 11. svibnja 2017., 9080/17.

³ Zaključci Vijeća o Zajedničkoj komunikaciji Europskom parlamentu i Vijeću: Otpornost, odvratanje i obrana: jačanje kibersigurnosti EU-a, 14435/17.

⁴ Akt o izboru zastupnika u Europski parlament neposrednim općim izborima (SL L 278, 8.10.1976., str. 5.)

6. UVIĐAJUĆI da širenje dezinformacija donosi nove izazove koji znatno utječu na demokratski proces. Države članice te institucije, agencije ili tijela EU-a moraju te izazove rješavati koordinirano i, prema potrebi, u suradnji s međunarodnim partnerima.
7. PODSJEĆAJUĆI na to da političke stranke na europskoj razini doprinose oblikovanju europske političke svijesti te izražavanju političke volje građana Unije, kako je navedeno u Ugovoru o Europskoj uniji i Povelji o temeljnim pravima.
8. ISTIČUĆI da su pravo na slobodu udruživanja na svim razinama, primjerice u političke ili civilne svrhe, te pravo na slobodu izražavanja, što uključuje slobodu mišljenja te primanja i širenja informacija i ideja bez uplitanja tijela javne vlasti i bez obzira na granice, temeljna prava svakog građanina Unije.
9. PODSJEĆAJUĆI na to da je važno građanima zajamčiti otvorenu javnu sferu i osigurati jednake uvjete za političke kampanje i izborne postupke u koje građani mogu imati povjerenja.
10. POZDRAVLJAJUĆI mjere i preporuke koje je Komisija 12. rujna 2018. predstavila u paketu za izbore, kao i aktivnosti navedene u Akcijskom planu za borbu protiv dezinformiranja (dalje u tekstu „Akcijski plan”) usmjerene na osiguravanje slobodnih i poštenih europskih izbora.
11. POZDRAVLJAJUĆI privremeni dogovor o zakonodavnom prijedlogu za rješavanje situacija u kojima europske političke stranke ili s njima povezane zaklade iskorištavaju povrede pravila o zaštiti podataka s ciljem namjernog utjecanja ili pokušaja utjecanja na ishod izbora za Europski parlament te ukazujući na potrebu za njegovim brzim donošenjem.

II. Osmišljavanje europskog odgovora za osiguravanje slobodnih i poštenih europskih izbora – poziv na jačanje sinergija

12. **NAGLAŠAVAJUĆI** da su suradnja na razini cijelog EU-a i sveobuhvatan pristup koraci koji su neophodni za osiguravanje sigurnosti i legitimnosti izbora za Europski parlament 2019., i u smislu povjerenja javnosti i u smislu pravnih postupaka, da se pokazalo da su izborna razdoblja pogotovo strateška i osjetljiva u pogledu zaobilaženja uobičajenih zaštitnih mjera putem interneta te da se sve prijetnje, uključujući prijetnje koje predstavljaju kibernetički napadi, dezinformiranje i druge subverzivne ili zlonamjerne aktivnosti, moraju uzeti u obzir u upravljanju rizicima povezanim s izborima.
13. **ISTIČUĆI** da je potrebno hitno djelovati kako bi se Unija i države članice te njihova tijela i politike zaštitile od ciljanih kampanja dezinformiranja kojih će vjerojatno biti više kako se izbori za Europski parlament 2019. budu približavali.
14. **UVAŽAVAJUĆI** da se izvori i pojave dezinformiranja mogu nalaziti unutar i izvan Unije te da su za njih odgovorni i državni i nedržavni akteri. U tom pogledu trebalo bi usmjeriti napore na zlonamjerne aktere, prije svega ruske izvore, kako je navedeno u Akcijskom planu, koji sve češće upotrebljavaju strategije dezinformiranja. Za usmjeravanje djelovanja protiv dezinformiranja moraju se upotrebljavati analize prijetnji i obavještajne procjene.
15. **NAGLAŠAVAJUĆI** važnost uspostave i podupiranja nacionalnih mreža suradnje u području izbora kako bi se omogućilo brzo otkrivanje prijetnji izborima za Europski parlament te brza, učinkovita i sigurna razmjena informacija između tijela nadležnih za izborna pitanja i tijela koja rade na srodnim područjima, uz potpuno poštovanje zahtjeva koji se odnose na zaštitu podataka.
16. **POZDRAVLJAJUĆI** inicijativu Komisije da podupre napore država članica kreiranjem europske mreže suradnje u području izbora, koja je prvi sastanak održala 21. siječnja 2019., jer nudi forum za razmjenu informacija i praksi među tijelima država članica, posebno s obzirom na izbore za Europski parlament 2019.
17. **POZIVAJU** Komisiju da redovito saziva europsku mrežu suradnje u području izbora, posebno kako bi se na sljedećim izborima za Europski parlament na sveobuhvatan način suzbile kampanje dezinformiranja i drugi oblici uplitanja, izgradile sinergije te razmijenile dobre nacionalne prakse, uključujući zajedničkim utvrđivanjem prijetnji i nedostataka.

18. POZIVAJU Komisiju i visoku predstavnicu da pravodobno ostvare namjeravanu uspostavu sustava brzog uzbunjivanja, kako je navedeno u Akcijskom planu. S obzirom na izbore za Europski parlament 2019., olakšat će razmjenu relevantnih informacija među državama članicama putem nacionalnih kontaktnih točaka u sustavu brzog uzbunjivanja. Te nacionalne kontaktne točke trebale bi usko surađivati s nacionalnim izbornim mrežama na odgovarajućoj razini u slučajevima kada se dezinformiranje odnosi na izbore. Osim toga, rezultat rada sustava brzog uzbunjivanja trebalo bi podijeliti s europskom mrežom suradnje u području izbora.
19. POZIVAJU Komisiju da u svojem izvješću o izborima za Europski parlament 2019. na temelju informacija koje dostave države članice i drugi relevantni akteri posebnu pozornost posveti pripremljenosti i otpornosti u cilju odupiranja uplitanju u izbore.
20. POZIVAJU Komisiju i države članice da dodatno poboljšaju svoju stratešku komunikaciju o europskim vrijednostima i politikama kako bi se učvrstilo povjerenje europskih građana u Uniju i njezine institucije te kako bi ih se uključilo u demokratski proces.

III. Jačanje otpornosti i kritičkog razmišljanja građana

21. NAGLAŠAVAJUĆI da s obzirom na fragmentirane medijske prostore i prijetnje nacionalnoj sigurnosti profesionalni mediji imaju ključnu ulogu u prikupljanju, provjeri, proizvodnji i širenju informacija te su stoga neophodni za javni diskurs. U tom kontekstu zviždači imaju važnu ulogu u pružanju potpore radu novinara i neovisnih medija. Nadalje, neovisni javni mediji i dalje imaju ključnu ulogu u zaštiti demokracije, pluralizma, socijalne kohezije te kulturne i jezične raznolikosti. Štoviše, mnogi dionici iz privatnih medija nude sadržaje koji su također od javnog interesa.⁵
22. ISTIČUĆI važnost visoke kvalitete općeg obrazovanja u cijeloj Uniji, a posebno važnost digitalne pismenosti. Time se može pomoći građanima pri ocjenjivanju tokova informacija na internetskim medijima, društvenim mrežama i sličnim izvorima te oblikovanju vlastitog mišljenja, ponajprije kada su u ulozi glasača. U tom pogledu ističu važnost Tjedna medijske pismenosti koji se održava od 18. do 22. ožujka 2019.

---

⁵ Zaključci Vijeća o jačanju europskih sadržaja u digitalnom gospodarstvu, 14986/18.

23. POZIVAJU Komisiju i nadležna tijela u državama članicama da ojačaju europski medijski ekosustav kako bi se osigurala održiva proizvodnja i uočljivost neovisnog i profesionalnog novinarstva, čime se osnažuju građani, štiti demokracija i učinkovito suzbija širenje dezinformacija.⁶
24. POZIVAJU Komisiju i države članice da promiču i podupiru medijsku i digitalnu pismenost kako bi se među građanima dalje razvijao kritički pristup medijskim sadržajima koji se nude ili promiču⁷. To bi se moglo činiti smjernicama za građane o otkrivanju i izbjegavanju dezinformacija, ciljanim kampanjama za podizanje svijesti o negativnim učincima dezinformacija, podupiranjem prekograničnih razmjena najboljih praksi među osobama koje u praksi rade na medijskoj pismenosti te osmišljavanjem praktičnih alata za promicanje medijske pismenosti u javnosti.⁸
25. POZIVAJU Komisiju i države članice da u suradnji s dionicima iz privatnog i javnog sektora, uključujući medije, internetske platforme, pružatelje informacijskih tehnologija i civilno društvo, promiču aktivnosti kojima se podiže razina svijesti i koje su usmjerene na zaštitu integriteta izbornog postupka.
26. POZIVAJU Komisiju, visoku predstavnicu i države članice da podupru sve nadležne strukture u otkrivanju, analizi i razotkrivanju dezinformacija u vezi s izborima za Europski parlament. U tom kontekstu POZIVAJU Komisiju da surađuje s tijelima država članica, u skladu s Akcijskim planom, kako bi se olakšala uspostava mreže multidisciplinarnih i neovisnih provjeravatelja činjenica i akademskih istraživača u cilju otkrivanja i razotkrivanja dezinformiranja na različitim društvenim mrežama i u digitalnim medijima.

---

⁶ Zaključci Vijeća o jačanju europskih sadržaja u digitalnom gospodarstvu, 14986/18.

⁷ Uključujući kako je navedeno u Preporuci Vijeća od 22. svibnja 2018. o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje.

⁸ Zaključci Vijeća o jačanju europskih sadržaja u digitalnom gospodarstvu, 14986/18; Zaključci Vijeća od 30. svibnja 2016. o razvoju medijske pismenosti i kritičkog mišljenja putem obrazovanja i osposobljavanja.

IV. Zaštita naših podataka i sustava: osiguravanje primjene Opće uredbe o zaštiti podataka i jačanje kibersigurnosti za europske izbore

27. PODSJEĆAJUĆI na obvezu poštovanja pravila EU-a koja se odnose na zaštitu podataka i u situacijama u kojima se osobni podaci obrađuju u izbornom kontekstu, posebnu nadležnost tijela za zaštitu podataka da prate i izvršavaju ta pravila te pozdravljajući smjernice Europskog odbora za zaštitu podataka i smjernice koje je izradila Komisija kako bi se svim uključenim dionicima pružila potpora u usklađivanju s tim pravilima.
28. SVJESNI činjenice da su nacionalnim tijelima nadležnima za izborna pitanja, uključujući tijela za zaštitu podataka, za odupiranje kiberincidentima i kibernapadima te za provedbu primjenjivog zakonodavstva potrebni odgovarajući resursi, koji uključuju tehničku opremu te osposobljeno osoblje.
29. ISTIČUĆI, uzimajući u obzir privremeni dogovor iz točke 11., kako je važno da nacionalna tijela za zaštitu podataka, u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom, bez odgode i proaktivno obavijeste Tijelo za europske političke stranke i europske političke zaklade o svojim odlukama kojima se utvrđuje da je neka fizička ili pravna osoba prekršila primjenjiva pravila o zaštiti osobnih podataka ako iz te odluke proizlazi ili ako se može opravdano pretpostaviti da je to kršenje povezano s političkim aktivnostima europske političke stranke ili zaklade s ciljem utjecanja na izbore za Europski parlament, s obzirom na to da u tom pogledu Tijelo za europske političke stranke i europske političke zaklade može djelovati samo ako je obaviješteno o odluci nadležnog nacionalnog tijela za zaštitu podataka kojom se utvrđuje takvo kršenje.
30. POZIVAJU države članice da provedu procjenu kiberprijetnji u izbornom kontekstu, predvide odgovarajuće mjere za reagiranje na njih te poduzmu korake potrebne za očuvanje integriteta svojih izbornih sustava i infrastrukture, na način da ih testiraju uoči izbora za Europski parlament. U tom pogledu odgovarajući test može biti simulacijska vježba na razini EU-a. Države članice mogu uzeti u obzir Priručnik o kibersigurnosti tehnologije za provedbu izbora koji je izradila skupina za suradnju u području mrežne i informacijske sigurnosti uspostavljena Direktivom (EU) 2016/1148.

V. Poticanje veće transparentnosti, odgovornosti i integriteta na internetu

31. UVIĐAJUĆI potrebu za time da se, u skladu s primjenjivim pravilima, potakne i olakša transparentnost plaćenih internetskih političkih oglasa i komunikacije na internetu, što uključuje njihovu reklamnu svrhu, metode kojima se ciljano upućuju građanima i financiranje.
32. NAGLAŠAVAJUĆI da treba nastaviti suradnju s platformama društvenih medija kako bi se procijenilo jesu li dobrovoljni mehanizmi samoregulacije primjereni i dostatni za zaštitu temeljnih prava građana te učinkovito rješavanje izazova koji proizlazi iz dezinformiranja na internetu.
33. POZIVAJU države članice i internetske platforme da pojačaju svoje napore u promicanju transparentnosti u vezi s aktivnostima na internetu povezanim s izborima. Pozdravljajući napredak postignut u provedbi Kodeksa dobre prakse, POZIVAJU internetske platforme da ulože resurse koji su im potrebni kako bi se mogle odgovorno i dosljedno nositi s internetskim aktivnostima povezanim s izborima, među ostalim osiguravanjem transparentnosti i odgovornosti u pogledu obrade podataka i njihove analize u političke svrhe; identifikacijom i uklanjanjem botova koji se upotrebljavaju za potrebe manipulacije informacijama; uklanjanjem algoritamskih pristranosti kojima se promiče dezinformiranje i iskrivljava javna rasprava; uklanjanjem nezakonitih internetskih sadržaja te osiguravanjem pristupa podacima za potrebe istraživanja usmjerenih na utvrđivanje relevantnih slabosti, istodobno osiguravajući slobodu medija i da se nijedan oglas ne ukloni zbog političkih razloga, uz potpuno poštovanje pravila o zaštiti podataka.
34. POZIVAJU Komisiju da, u suradnji sa Skupinom europskih regulatora za audiovizualne medijske usluge (ERGA) i drugim relevantnim akterima, nastavi sustavno pratiti provedbu Kodeksa dobre prakse u suzbijanju dezinformacija te Vijeće i Komisiju redovito izvješćivati o svojim nalazima, posebno u odnosu na izbore za Europski parlament 2019.⁹

---

⁹ Zaključci Vijeća o jačanju europskih sadržaja u digitalnom gospodarstvu, 14986/18.

VI. Suzbijanje hibridnih prijetnji i jačanje vanjske suradnje u području izbornih pitanja

35. PREPOZNAJUĆI da se javnom komunikacijom i podizanjem razine svijesti mogu umanjiti negativni učinci dezinformiranja, hibridnih prijetnji i zlonamjernih kiberaktivnosti te da mogu odvrćajuće djelovati na potencijalne počinitelje.
  36. UVAŽAVAJUĆI potrebu za potpunim razvojem mjera predviđenih okvirom za zajednički diplomatski odgovor EU-a na zlonamjerne kiberaktivnosti kako bismo, prema potrebi, spriječili zlonamjerne kiberaktivnosti na strateškoj razini, od njih odvratili te na njih odgovorili.
  37. UVAŽAVAJUĆI potrebu za dijalogom među relevantnim međunarodnim stručnjacima kako bi razmijenili najbolje prakse za otporne izborne sustave.
  38. POZIVAJU Komisiju i Visoku predstavnicu da, prema potrebi i u potpunosti poštujući institucijski okvir EU-a, uz postojeće mehanizme suradnje istraže mogućnosti za daljnju suradnju s relevantnim međunarodnim akterima, kao što su skupina G7 ili NATO.
-